

Marco van Duyvendijk

Nadat hij zijn studie psychologie had afgerond, pakte hij zijn biezen en trok naar Roemenie. Zijn droom achterna. Met zijn analoge camera reist Marco van Duyvendijk door Oost-Europa en Azië. Zijn liefde voor de Japanse cultuur zie je terug in zijn voorliefde voor esthetiek en het verfijnde kleurgebruik. Niet alles draait om schoonheid. Een foto moet wel een beetje schuren. Hij publiceerde meerdere boeken, had een solo-expositie in Fotomuseum Den Haag en krijgt inmiddels ook internationale erkenning.

Xiamen in China, 2008

Riko, Kyoto in Japan, 2013

Siuding, Hong Kong, 2010

Tiaomin, Shanghai in China, 2009

Seoul in Zuid-Korea, 2006

Busan in Zuid-Korea. 2009

“Ik groeide op in Den Helder. Geen dorp, geen stad, maar iets er tussenin, een plaats. Ik wilde ontsnappen. In mijn ogen was studeren de enige vluchtweg. Ik werkte hard om VWO te halen. Psychologie leek me een goede studie. Tussen de colleges door fotografeerde ik. Fotografie bleek een soort koekoeksjong. In de loop van de jaren kieperderde het al mijn andere interesses uit het nest. Tijdens mijn studie boekte ik mijn eerste succesjes en publicaties. Die beloning sterkte me en gaf me energie. Ik ben afgestudeerd in de psychologie, maar in mijn hart ben ik fotograaf. In de sociale wetenschap moet alles statistisch onderbouwd zijn. Het gaat om objectiviteit. Ik ben subjectief en kan me daarom beter uiten in fotografie. Mijn interesse in mensen was de reden om die studie te volgen en ook de drijfveer om hen te portretteren. Na mijn studie ging ik met mijn vriendin een jaar naar Roemenie. Puur om te fotograferen. Roemenie was goedkoop en dus haalbaar voor twee net afgestudeerden. Het is geen aangeharkt, netjes land. Er zit een soort gekte in. Vruchtbare grond voor een fotograaf.”

Iedere foto een klein verhaaltje

“De eerste jaren maakte ik alleen portretfoto's. Op een gegeven moment voelde dat steeds als hetzelfde kunstje, net als een aapje. Dat is niet goed. Je moet je blijven ontwikkelen. De lat steeds een stukje hoger leggen. Ik vond die uitdaging in de documentaire fotografie. Ik

kan uren rondslen teren en met een beschouwend oog alles vangen waarover ik me verwonder. Iedere foto moet een klein verhaaltje vertellen. Als dat lukt, is een foto voor mij geslaagd. Het is heel moeilijk om compleet te zijn in één foto. Daarom werk ik seriematig. Ik maak vaak kleine boekjes van een serie. Een afgebakend geheel waarin één sfeer is gevangen. Daarin komt die poëzie het best tot zijn recht. De selectie

Ik ben afgestudeerd in de psychologie, maar in mijn hart ben ik fotograaf

doe ik heel intuïtief. Ik vraag anderen om over mijn schouder mee te kijken. Zelf zit ik te dicht op mijn werk. Anderen hebben afstand. Zij kunnen rationeel naar de foto's kijken. Ik fotografeer veel verschillende onderwerpen. Die verscheidenheid maakt het interessant. Het doet me plezier dat het langzamerhand een oeuvre wordt. Iedere boek heeft een eigen invalshoek en wordt op een andere manier gepresenteerd, maar ze zijn ook verwant met elkaar. Ik hoop ooit een cassette te maken met tien kleine boekjes.”

Tegenhanger van het snapshot

"Esthetiek is hetgeen wat me in eerste instantie aantrok in fotografie. In mijn foto's komt die schoonheid tot uiting in subtiele kleuren, verstillening en rust. Mijn reizen zijn een zoektocht naar mooie dingen. Al staat de mens altijd centraal. Ook in mijn stilleven is de mens nooit ver weg. Die twee gaan altijd samen. Het zorgt voor een bepaalde spanning in het beeld. Het gaat nooit over schoonheid alleen. Er is altijd een rafelrandje die mensen aan het denken zet. Visuele poëzie, daar zoek ik naar. Mijn foto's zijn wel documentair. Het zijn niet mijn verhalen, maar een afspiegeling van de samenleving. Doordat ik autodidact ben, heb ik lang een bepaalde mate van naïviteit in mijn werk kunnen bewaren. Fotografiestudenten leren dit af omdat ze met concepten leren werken. Daardoor kun je je spontaniteit kwijtraken. Ik merk wel dat het concept-

Hier om de hoek begint een van de rauwe buurten van Rotterdam. Daar ben ik veel gereserveerder. Misschien omdat ik hier meet petten op heb. Hier ben ik ook vader, belastingbetaler en moet ik boodschappen doen. Op reis leef ik voor de fotografie. Ik sta op, ga fotograferen en ga door tot ik niet meer kan lopen. Er is niets anders. Tijd is hier meer verbrokkeld. Daardoor kom ik niet goed in het ritme."

Afgebakende culturen

"Iedere cultuur is samengesteld uit verschillende subculturen. Een school, een fabriek of een groep Cosplay jongeren. Een kleine wereld. Vaak leg ik liever de cultuur binnen zo'n groep vast dan een heel land. Het is een manier om orde aan te brengen. Ik kom net terug uit Indonesië waar ik een school heb gefotografeerd die in 1936 gebouwd is

De kwaliteit van mijn leven is heel hoog. Dat maakt mij gelukkig

matige ook in mijn manier van werken is geslopen. Mijn projecten hebben nu een vastomlijnd kader. Ook mijn manier van werken - analoog op middenformaat - is behoorlijk conceptueel. Een werkwijze die steeds meer onder druk komt te staan, duurder wordt. Dat baart me zorgen. Met ontwikkelen erbij ben je al snel twintig euro per film kwijt. En dat keer honderd, want zoveel filmpjes gebruik ik per reis. Dat hakt er wel in. De materiaalkosten overstijgen inmiddels de reiskosten. De neiging naar digitale fotografie is er wel, maar de camera nog niet. Uit eigenwijsheid heb ik een nog grotere analoge camera gekocht in 6 x 7 formaat in plaats van 6 x 4,5. Het is eigenlijk een soort statement. Een tegenbeweging van de snapshotfotografie met een mobiel. Ik werk met een statief en een lichtmeter. Ik neem de tijd en zet even alles stil. Ook de geportretteerde is zich heel bewust van het maken van de foto."

Supermarkt van museale kwaliteit

"Sinds ik vader ben, kan ik me de luxe niet meer veroorloven om twee maanden van huis weg te zijn. Vier weken is maximaal. Die tijd heb ik wel nodig om een project af te maken. Na vijftien uur vliegen stap je uit in een andere wereld. Daar sta je dan met je jetlag. Het duurt een paar dagen voor je echt beseft dat je op die andere bestemming bent. De eerste week heb ik nodig om het land aan te voelen. Ik kom langzaam op stoom. Geleidelijk raak ik in vorm en weet ik wat ik wil. Ik werk graag met een tolk. Ook die moet je eerst leren kennen. Wanneer je een paar weken samen reist, heb je een paar ogen erbij. Bovendien kan een tolk je behoeden voor fouten omdat het een local is. De laatste jaren fotografeer ik veel in Azië. Zuid-Korea, Taiwan en Japan vind ik fantastisch. Ik voel me heel prettig in Hongkong. Een dynamische stad die energie uitstraalt. De esthetiek van Japan is ongeëvenaard. Zelfs een supermarkt is bijna van museale kwaliteit. De Japanse cultuur inspireert mij. Ik verzamel boeken van de Japanse fotograaf Rinko Kawauchi en geniet intens van films van Hayao Miyazaki. Ik maak mijn beste werk in het buitenland. Daar ervaar ik een stuk onbevangenheid. Ik duik zo de sloppenwijken in.

door de Nederlanders. Een prachtig gebouw in koloniale stijl. Heel ruim en mooi opgezet. Ook zo'n mooi begrenst onderwerp. Per klas kies ik drie á vier kinderen. Ik weet precies wie ik moet hebben. Met wie het klikt. Dat is een stuk ervaring. Ik heb veel jongeren in uniform geportretteerd. Standaarduniformen, maar ook zelf gekozen uniformen waarmee zij zich binden aan een bepaalde groep. Ik fotografeer veel op scholen. In Zuid-Korea is een schooluniform verplicht. Wat mij boeit is de persoonlijke touch. Een speldje, sneakers, een mp3-speler of een rok die net iets korter of langer is. Ondanks het uniform blijft er altijd een stukje individualiteit overeind. Bovendien brengt een uniform rust in de foto en eenheid in een serie. Ik ben heel gevoelig voor kleur. Ook dat maakt uniformen voor mij interessant. Op een schoolplein vol uniformen ontstaan een soort patronen. Dat geeft de rust en verstillingswaarnaar ik op zoek ben."

Fotografie geeft mij vrijheid

"Ik ben heel dankbaar voor de kansen die ik heb gekregen. De tentoonstelling Eastword Bound in Fotomuseum Den Haag een overzichts-tentoonstelling van de eerste tien jaar. Met een bijbehorend boek. Ik zie tegenwoordig dat mijn carrière steeds internationaler wordt. Mijn laatste boekje, het sekspoppenboekje dat ik samen met Xiaoxiao Xu maakte, is meer verkocht in het buitenland dan in Nederland. Ik werk nu aan een grote opdracht in Duitsland en een tentoonstelling in Jakarta. Ik dagdroom van meer internationale bekendheid. De erkenning is fijn. Het is leuk dat je je best doet en daar waardering voor krijgt. Fotograaf zijn is een armoedig beroep. Als ik mijn talent voor fotografie had kunnen inzetten in de bankwereld had ik een heel riant salaris gehad. Mijn positie als fotograaf is kwetsbaar. Soms schaam ik me daarvoor. Ik ben het wel eens zat, maar heb steeds weer nieuwe ideeën, nieuwe verhalen te vertellen. Ik heb heel veel vrijheid. Daar betaal je een prijs voor. De kwaliteit van mijn leven is heel hoog. Dat maakt mij gelukkig."

Cheerleader, Semarang in Indonesie, 2013